

26. januaari 2022

UPA2022/98

Inatsisartut Suleriaasianni § 33, imm. 1, naapertorlugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuummik imaattumik saqqummiussivunga:

Saammaasseqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitat innersuussutaat arfineq marluk naammassiniarlugit suliniummik aallartitsinissaat pillugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut, iliuusissatullu pilersaarut UPA23-imi Inatsisartunut Naalakkersuisunit saqqummiunneqassasoq.

(Inatsisartunut ilaasortaqaq Doris Jakobsen Jensen, Siumut)

Tunggavilersuut:

26. marts 2013 Naalakkersuisooqatigiit nutaat Siumut, Atassut aammalu Partii Inuit pilersinneqarmata Naalakkersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiissummi imatut allassimasoqarpoq:

“Nunasiaateqarsimanerup kingunerisimasai pillugit Nunatta nunasiaataasimanera qaangerniarlugu saammaassinisaaq isumakkeerinninnissarlu pisariaqarpoq, tamannalu pillugu qanoq iliuusissamik pilersaarusiortoqassaaq ”.

Naalakkersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiissutip malitsigisaanik 2014-2017 aningaasanut inatsimmut Saammaasseqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap sulinissaa Inatsisartunik aningaasaliiffigineqarpoq.

Suliaq aallartippoq nunatsinnilu unammilligassarpasuaqartugut ataatsimiititaliamit oqariartuutigineqarpoq:

- Nunasiaataasimanerup kingunerluutai innuttaasunut suli sunniuteqartut
- Ineriartornermut isiginnaartuinnartut misigisimaneq
- Oqaatsit pillugit immikkoortitsineq
- Inuit akornanni imminut mamarlertarneq
- Sumi inunngorsimaneq aallaavigalugu akissaasersuineq
- Eqiterutsitsinermi politiki
- Meeqqat misileraataanerat
- Inatsisitigut ataataqanngitsut
- Kiffartuussineq appassissoq
- Kina kalaaliunersoq
- Qallunaatut oqaaseqanngitsunut ilinniarsinnaanerup periarfissaqannginnera
- Sulisartut tikisitat
- Pinngitsaaliissummik nuutsitaanerit il. il.

Tamakkua pisimasut sulilu atuuttut nunaqqatitta ilaannut annertuumik misigissutsikkut timikkullu innarliisimapput. Qiviarneqaannarsinnaapput imminut toqunnerpassuit, imigassamut ikiaroorntartumut nakkaannerit, atornerluinerup kingunerisaanik kinguaassiuutitigut atornerluinerit. Tamakkua tamarmik

pisutaallutik nunatsinni innuttaasorpassuit misigissutsikkut innarlerneqarnikuupput, innuttaasut ilai qallunaanut nunasiaateqarsimasunut akeqqersimapput inuppassuaqarporlu sulii paasineqarsinnaanatik misigisimasunik.

Saammaasseqatigiinnissamut suliami kissaatigineqarportaaq oqaluttuarisaanerput nammineq uagut kalaallit allassagipput Europamiut isiginnittaasiat aallaaviginagu.

Eva-Luusi Marcussen-Mølgaard Iisimatusarfimmi kandidatitut soraarummeerutimini oqaatigaa, Saammaasseqatigiinnissamut suliami oqallittut qaffasissumik inissisimasuusut amerlanerit qallunaatut kalaallisullu oqaaseqartuusut. Ilanngullugu oqaatigivaa Saammaasseqatigiinnissamut isumaqataanningsut initusut ilaatigut paatsuinermik tunngaveqarlutik. Ilaasa Namminiilivinnissamut aqqutissatut isigivaat ilaasa akerlianik. Ilaallu isumaqartut Saammaasseqatigiinnissamut suliaq suliarineqartoq Danmarkilu isumaqatigiilerniassagatta. Suliaq ingerlanerani kalaallit inuusuttut Danmarkimiittut suliaq soqutiginnikkaat oqaatigineqarpoq, aningaasaliissutit ingasagineqartut soorlu asuli atorineqarsimasutut apeqqusersorneqarlunilu, saammaasseqatigiinnissamik suliaq utoqqatsernermik kinguneqassanersoq.

Nunat qanigisagut qiviaraanni, soorlu naggueqatigut assingusumik suliaqartoqarnikuupput, taamani nunasisut utoqqatseramik oqiliallapput kisianni utoqqatserfigineqartut pissarsinngillat. Uagut Saammaasseqatigiinnissamik Isumalioqatigiissitamik pilersitsinikuuvugut ulloq manna tikillugu kinguneqanngitsumik. Aajukua Saammaasseqatigiinnissamut isumalioqatigiissitat innersuussutaat arfineq marluk:

1. Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaanera – uagut isitsinnik isigalugu
2. Oqaluttuarisaaneq aamma saammaateqatigiinneq pillugit ilisimasanik katersivik
3. Saammaasseqatigiinnermut aningaasaateqarfik
4. Naleqartitat ataatsimoorussat
5. Kalaallit oqaasiinik nukittorsaaneq
6. Utoqqatsernissamik kissaat
7. Kiffaanngissuseqarluni, sioqqutsisumik aamma paasissutissiisumik akuersineq

Matumuuna siunnersuutigaara Saammaasseqatigiinnissamut isumalioqatigiissitat innersuussutaat arfineq marluk naammassiniarlugit suliniummik Naalakkersuisut peqquneqassasut.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai

Naatsorsuutigineqarpoq Naalakkersuisoqarfik suliamik ingerlatsisussanngortinneqartoq paasissutissiinermik innuttaasunillu oqaloqatigiissitsinissanik piareersaateqartassasoq, Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap oqaluuserisassanngortissimasai pillugit. Apeqqutaalluni naalakkersuisoqarfik pineqartoq nukinnik pioreersunik atuilluarsinnaassuseqarnerisooq ataqatigiissaarisinnaassuseqarnerisoorlu, pineqartunut inuk ataaseq suliaasaqassasutut naatsorsuutigineqarpoq (500T).

Siunnersuummi Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitat kaammattuutaat timitalersorneqassasut pineqarpoq, qulaani Isumalioqatigiissitani kaammattuutigineqartut (1-7) Naalakkersuisunit tigussaasunngortinneqarnissaat suliarineqartussatut naatsorsuutigineqarluni. Taamaattumik

kaammattuutit pineqartut piviusunnigortinneqarnissaat qanoq tunngavissinneqassanersut maannangaaq aningaasatigut qanorpiaq kinguneqarnissaat tigussaasunnigortinneqarsinnaanngillat, tamannalu aatsaat erseqqinnerulersinnaavoq Naalakkersuisut Isumalioqatigiissitanit kaammattuutit naapertorlugu UPA23-mi Inatsisartunut saqqummiussaqaqarata.

Namminersortunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai

Soqanngilaq.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai

Aningaasatigut kinguneqassaaq, aningaasat allanut atugassaagaluit suliassamut uunga pingaarnersiorneqassammata. Taamaattoq toqqaannaq innuttaasut kaasarfii sunnerneqartussaangitsut naatsorsuunneqarput.